

ET FELLES BIDRAG FOR EN GRØNNERE VERDEN 2020

Forord

Klimaet er i stadig endring, og utfordringene i forbindelse med disse endringene blir større for hver dag som går. Vi har et ansvar for å ta vare på kloden, slik at kommende generasjoner kan ta den over i enda bedre stand enn da vi overtok den. Norge er sammen med de andre landene i verden nødt til å kutte i klimagassutslippene. Vi skal fokusere på grønne løsninger og en klimavennlig og fremtidsrettet utvikling. Klima og energiprogrammet skal være grunnlaget for Rogaland Unge Høyres klima- og energipolitikk. Programmet blir viktig når Rogaland Unge Høyre skal påvirke Norges klimapolitikk.

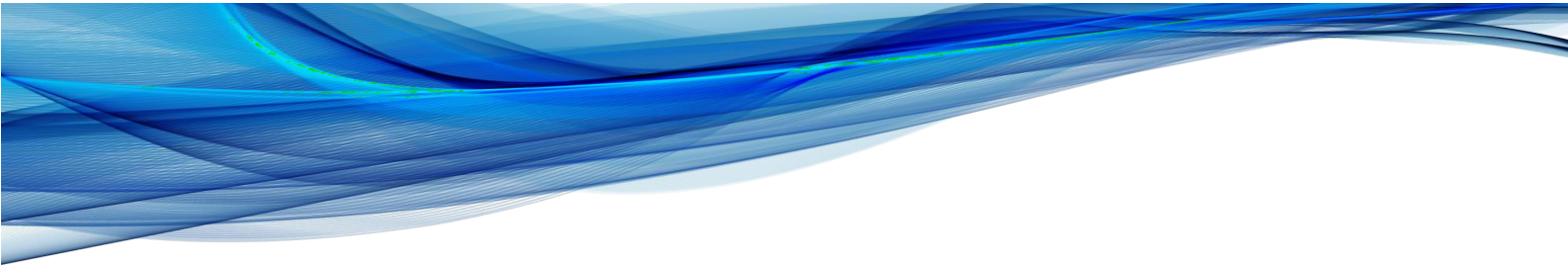
Sammen skal Rogaland Unge Høyres årsmøte 2020 bestemme hvordan vår verden skal se ut i fremtiden; fordi sammengjør vi verden bedre!

På vegne av komitéen Programkomitéens leder

Jenny Møller

*Medlemmer av komitéen Vilde Fougner, Terje Hetland, Emma Bårvåg Tønnesen, Even Hallås og
Jesper Håland*

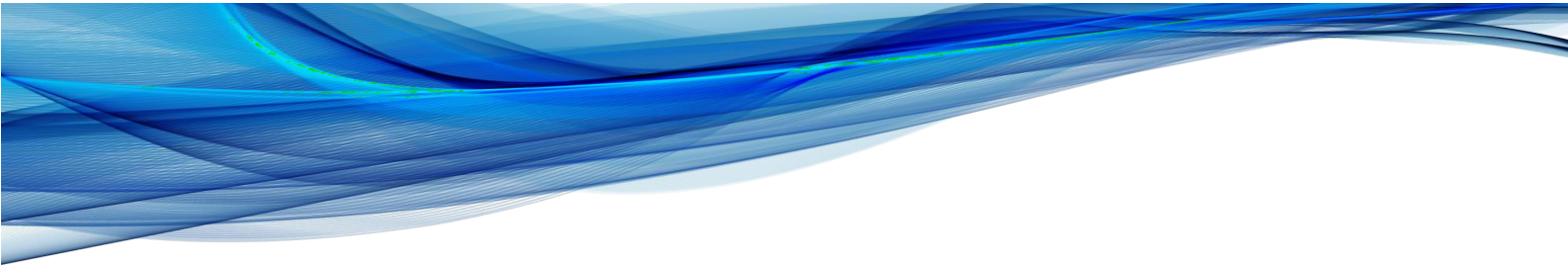
Innhold

Et felles bidrag for en grønnere verden.....	4
Kapittel 1: internasjonalt klima og miljø samarbeid	5
Kapittel 2: Teknologi og forskning	7
Kapittel 3: Energipolitikk	8
Kapittel 4: næringsliv og industri	13
Kapittel 5: Olje og gass	18
Kapittel 6: Offentlig sektor	23
Kapittel 7: Transport	26
Kapittel 8: Plast og mat.....	29
Kapittel 9: Natur og miljø:	31

1 Et felles bidrag for en 2 grønnere verden 3

4 Klimaet er i stadig endring, og utfordringene i forbindelse med disse endringene blir større
5 for hver dag som går. Vi har et ansvar for å ta vare på kloden, slik at kommende
6 generasjoner kan ta den over i en enda bedre stand enn den vi overtok den. Norge er sammen
7 med de andre landene i verden nødt til å kutte i klimagassutslippene. Vi skal fokusere på
8 grønne løsninger og en klimavennlig og fremtidsrettet utvikling. Klimautfordringene er en
9 internasjonal utfordring som ikke kjenner noen landegrenser. Vi her i lille Norge kan ikke
10 redde hele verden alene. Vi vil bli nødt til å se ut i verden for å møte utfordringen. Det vil
11 derfor være nødvendig å inngå regionale, samt internasjonale samarbeidsavtaler for å
12 kunne gi kloden videre til kommende generasjoner i en enda bedre stand enn den vi overtok den.
13 Klimautfordringene kan ikke løses alene. Vi må jobbe sammen med våre allierte og
14 samarbeidspartnere for å følge opp vår del av Parisavtalen. EU er et av de beste
15 verktøyene for å sikre handlekraftig gjennomføring av klimavennlige tiltak over
16 landegrensene. Energibehovet krever også at nye fornybare energiproduksjonsmetoder
17 utforskes. Vindkraft, bølgekraft, bioenergi, solenergi og kjernekraft skal utredes og
18 planlegges for fremtiden. Fornybare energiløsninger kommer ofte med
19 naturkonsekvenser, men målet om økt energiproduksjon ved hjelp av fornybar energi må
20 komme først. Sammenskal Rogaland Unge Høyres årsmøte 2020 bestemmer hvordan vår
21 verden skal se ut i fremtiden; fordi sammen gjør vi verden bedre!

22 Kapittel 1: internasjonalt klima 23 og miljøsamarbeid

24 Klimautfordringene er en internasjonal utfordring som ikke kjenner noen landegrenser. Vi
25 her i lille Norge kan ikke redde hele verden alene. Vi vil bli nødt til å se ut i verden for å
26 møte utfordringen. Det vil derfor være nødvendig å inngå regionale, samt internasjonale
27 samarbeidsavtaler for å kunne gi kloden videre til kommende generasjoner i bedrestand
28 enn da vi i overtok den. Det er også viktig at vi utnytter de mulighetene som finnes i disse
29 samarbeidsavtalene for å oppnå mest mulig økonomisk og teknologisk gevinst for Norge
30 som nasjon.

EU og EØS, FN

Klimautforingene kan ikke løses alene. Vi må jobbe sammen med være allierte og samarbeidspartnere for å følge opp vår del av Parisavtalen. EU er et av de beste verktøyene for å sikre handlekraftiggjennomføring av klimavennlige tiltak over landegrensene. Norge burde også sette et eksempel på hva som er mulig å få til med ny teknologi. Da spesielt med tanke på transportsektoren og teknologiutvikling i forbindelse med petroleumsindustrien hvor vi som nasjon er verdensledende.

Klimakrav i internasjonale handelsavtaler vil være et effektivt virkemiddel for å redusere klimagassutslipp. Her vil et sterkt EU ha mulighet til å presse på for klimaet.

Rogaland Unge Høyre vil:

- ☐ Anerkjennelse at EU er en viktig samarbeidspartner i klimakampen
- ☐ Stille klimakrav i alle internasjonale handelsavtaler
- ☐ Jobbe for å bli verdensledende innenfor klimavennlig transport
- ☐ Jobbe for et fritt internasjonalt energimarked
- ☐ Forplikte Norge til å følge opp vår del av Parisavtalen
- ☐ Jobbe aktivt for et norsk EU-medlemskap

Klimabistand

Utviklingslandharen stor utfordring knyttet til klimaet. Det er disse landene som gjerne vil merke det mest på «kroppen», samtidig som paradokset om fortsatt utvikling og industrialisering kommer i veien for å sette klimavennlighet først. Norge må jobbe for vern av internasjonalt sårbare økosystemer som regnskogen i Brasil og de fem verdenshavene være. Som en sjøfartsnasjon med kompetanse i verdensklasse innenfor maritim overvåking og avfallshåndtering har vi et eget ansvar for å motvirke marin forurensning.

- 68 Rogaland Unge Høyre vil:
- 69 ☐ Innrette klimabistand inn mot regnskog og marin forsøpling
- 70 ☐ Støtte regnskogfond

73

74 Kapittel 2: Teknologi og

75 forskning

76 Teknologi

---

77 Å kommersialisere og utvikle ny teknologi er viktig om vi skal nå klimamålene. Derfor er

78 det essensielt at karbonfangst og -lagring (CSS) i for eksempel petroleumssektoren,

79 prosessindustrien og avfallsbransjen blir tatt i bruk. Rogaland Unge Høyre vil derfor bruke

80 selskaper som Enova, Siva og Innovasjon Norge for å stimulere til utvikling og

81 implementeringen av lønnsom ny climateknologi.

82

83 Rogaland Unge Høyre vil:

- 84 ☐ Jobbe for utbygging av karbonfangst og lagring i Norge.
- 85 ☐ Bygge ut flere fullskala testanlegg for karbonfangst og lagring i Norge.
- 86 ☐ Arbeide for mer kommersialiser og formidling av forskning på klima og
- 87 miljøteknologi.
- 88 ☐ Satse på teknologi som kjemper mot maritim forsøpling.

89

90   Forskning

---

91   For å løse klima- og miljøutfordringene er forskning og utvikling viktig. I Norge har vi
92   mange sterke fagmiljøer på høyt internasjonalt nivå innen klimaforskning. Derfor mener
93   Rogaland Unge Høyre at Norge må ha tydelige rammer og retning for klimaforskning.
94   Samtidig vil vi la faglige vurderinger av hvilke prosjekter som burde kvalifiseres for
95   offentlig støtte gjøres av forskningsmiljøene selv.

96

97   Rogaland Unge Høyre vil:

- 98   ☐ Samle og effektivisere sentre for forskning på klima og energi.
- 99   ☐ Styrke forskning på el-fly.
- 100   ☐ Forske på mer effektive overføringskabler og mer kapasitet.
- 101   ☐ Forske på erstatning til plast og gummi.
- 102   ☐ Forske på resirkulering av biprodukter fra olje.

103103

104

Kapittel 3: Energipolitikk

105

106   Kraftproduksjon

---

107   Norge sitter i dag i en unik posisjon hvor vi er selvforsynte på fornybar energi
108   hovedsakelig fra vannkraft. Antatt fremtidig behov, som tar i betraktning nye nullutslipps
109   tiltaksom elektriske biler, tungtransport, sjøtransport, oljeplattformer og flytilsier at
110   Norge må starte nødvendige forberedelser for å dekke energibehovet. Det er fortsatt store
111   muligheter for økt kraftproduksjon innen vannkraft som burde utnyttes. Mulighetene for
112   nye vannkraftverker begrenset, fokuset bør være på å oppgradere eksisterende
113   vannkraftverk som opererer med utdaterte, mindre energieffektive turbiner.

114114

115 Energibehovet krever også at nye fornybare energiproduksjonsmetoder utforskes.
116 Vindkraft, bølgekraft, bioenergi, solenergi og kjernekraft skal utredes og planlegges for
117 framtiden. Fornybare energiløsninger kommer ofte med naturkonsekvenser, men målet
118 om økt energiproduksjon ved hjelp av fornybar energi må komme først.

119 119

120 Rogaland Unge Høyre vil stimulere til flere investeringen innen fornybar energi, hvis
121 produksjonen berettiger kostnadene. En forutsetning for dette er gode og stabile
122 rammevilkår for fornybar kraftproduksjon i hele landet. Rogaland Unge Høyre er
123 teknologioptimister og vil ikke utelukke at det vil komme andre metoder for å produsere
124 fornybar energi i framtiden. Vi vil også sikre nøytrale og stabile rammebetingelser for
125 norske energiprodusenter.

126

127 Rogaland Unge høyre vil:

- 128 • Legge til rette for et høyere energibehov ved å bygge ut fornybare energikilder
- 129 • Fortsette kraftutbygging i nye vassdrag.
- 130 • Samarbeide med eiere av kraftanlegg for å modernisere og effektivisere anleggene.
- 131 • Norge skal være positive til utbygging av havvindmøller.
- 132 • Norge skal kunne subsidiere eller finansiere havvindmøller.
- 133 • Det offentlige skal ikke bygge ut eller støtte utbygging for vindmøller på land.
- 134 • Ikke verne vassdrag med store muligheter for utbygging av vannkraft.
- 135 • Like stille skattefradraget mellom vindkraft og vannkraft.

136

137 Kraftnett

---

138 Overskuddet av norsk fornybar energi skal supplere Europa med ren energi. For å
139 eksportere den økte mengden energi kreves det en økning av overføringskapasiteten
140 mellom Norge og Europa. Det vil også være nødvendig å ruste opp og bygge ut den norske
141 infrastrukturen for elkraft, for å dekke det framtidige energibehovet.

142 142

143 Utbygging av overføringskabler til Europa er også viktig for å etablere Norges somen stor
144 aktør innen kraftmarkedet. Rogaland Unge høyre mener at byggingen av framtidige
145 overføringskabler ikke skal ha negative økonomiske konsekvenser for Norges befolkning i
146 form av økning i nettleie o.l.

147 147

148 Utbygging av kraftlinjer er et naturinngrep og kan virke negativt på dyre- og planteliv,
149 turistnæring og andre aktørers somer avhengig av inngrepsfri natur. Dette gjeldes særlig
150 ved bygging av luftlinjer. Rogaland Unge Høyre mener Norge burde være verdensledende
151 på produksjon av fornybar kraft. Vi vil derfor bygge ut overføringskapasiteten både i Norge
152 og til utlandet, selv om dette har lokal påvirkning på miljøet.

153 153

154 Rogaland Unge høyre vil:

- 155 • Norge skal være positive til salg og kjøp av energi i Europa.
- 156 • Ikke bygge ut overføringskabler som påvirker Norske strømpriser negativt.
- 157 • Fortsette utbyggingen av infrastruktur til elkraft.

158

159 Kjernekraft

---

160 Kjernekraft er klimavennlig og arealeffektivt. Forurensningen er minimal under normale
161 forhold. Foruten noen utfordringer med lagring av kjernefysisk avfall er kjernekraften
162 trygg og effektiv måte å produsere energien som Norge vil trenge i årene fremover. Med
163 ny teknologi er det også mulig å bruke alternative brenslere utenfor de tradisjonelle uran
164 og plutoniums brenslene, som for eksempel thorium. Det trengs imidlertid
165 kommersialisering av teknologien for å få en effektiv og lønnsom produksjon.

166

167 Det finnes og forskes også på teknologi som kan redusere de negative konsekvensene ved
168 kjernekraft. Blant annet kan teknologien redusere mengden langlivet kjernefysisk avfall og
169 dermed forkorte lagringstiden for kjernefysisk avfall betydelig. Uavhengig av kjernekraft i
170 Norge, har vi utfordringer med kjernefysisk materiale i våre nærområder. Russland,
171 Finland, Sverige og Storbritannia har kjernereaktorer som kan påvirke Norge ved utslipp.
172 En utfordring er å finne stabile grunnforhold for sikker lagring av kjernefysisk avfall. Her
173 kan Norge bidra siden norsk berggrunn har svært stabile forhold velegnet for lagring.
174 Rogaland Unge Høyre mener det viktigste i energipolitikken er å produsere nok energi til å
175 dekke framtidens behov med lavest mulig utslipp og miljøkonsekvenser.

176

177 Vi mener det ikke finnes prinsipielle grunner for å si nei til utbygging av kjernekraft.
178 Produksjonens svært lønnsom, kraftene billige, tilgangen på brensel er god, Norge har
179 optimale forhold for sikker produksjon og lagring, samtidig som de miljømessige
180 konsekvensene er svært få. Produksjon av kjernekraft har også den laveste dødsraten per
181 produsert kilowatttime (kWh) sammenlignet med alle andre energikilder. Dersom det skal
182 åpnes for produksjon og lagring av kjernefysisk materiale må det underlegges strenge
183 kontrolltiltak og skje i overensstemmelse med Det internasjonale atomenergibyrået
184 (IAEA) og Norges folkerettslige forpliktelser.

185

Rogaland Unge høyre vil:

- Fortsette forskning på thorium og kjernekraft.
- Legge til rette for at private kan bygge ut og drive kjernekraftanlegg.
- Finansiere og subsidiere utbygging av kjernekraft.
- Foretrekke at nordområdene prioriteres når plassering av kjernekraftverk skal diskuteres
- Starte et nasjonalt program med hensikt å opplyse befolkningen om kjernekraft.
- Kraftig satse på, og kjempe for, kjernekraft i Norge og verden.

Grønn finans

Grønne obligasjoner er lån øremerket til klimavennlige investeringer. Veksten i slike obligasjoner har vært betydelig og Oslo Børsvarden første i verdensomlanserte egen liste for grønne obligasjoner. Med slike lån blir finansiering av prosjekter og hvilken effekt det har på miljøet viktig. I dag finnes det ikke standardiserte krav til utstedelsen av grønne obligasjoner. Rogaland Unge Høyre mener finansmarkedet og privat kapital spiller en viktig rolle for å finansiere klimavennlige investeringer. Norge har både kapital og overførbar kompetanse i petroleumssektoren som kan flyttes over i fornybar næringen. En grønn finansklynge vil kunne samle kompetanse, fremme innovasjon og sikre en plattform for verdiskaping og vekst, og investeringer i fornybar energi. Norge har gode forutsetninger for å bli et knutepunkt for grønne obligasjoner og grønn finans.

- 204 Rogaland Unge høyre vil:
- 205 • Tilrettelegge for at Norgeskalvære et internasjonalt knutepunkt for grønne
  - 206 obligasjoner.
  - 207 • Etablere norske investeringer i fornybart som en sentral del av norsk klimapolitikk.
  - 208 • Styrke investeringsselskaper som Enova og Nysnø.
  - 209 • Lage en ordning som gir momsfridag for industribedrifter som gjør en innsats for
  - 210 klima.
  - 211 • Beholde CO2 avgiften slik den er idag.
  - 212 • Jobb for fortsatt utvikling av mer biodrivstoff i transportsektoren og logistikken.
  - 213

214 Kapittel 4: næringsliv og

215 industri

216 Norsk industri er kanskje den mest klimavennlige i verden, men konkurransen om å være

217 grønnest kommer til å bli tøff fremover. Vi må redusere utslippene ved å erstatte fossilt

218 med fornybart. Den landbaserte industrien har vært flink til å redusere utslippene. De

219 siste 30 årene er utslippene kuttet med nesten 40 prosent. Det gjør industrien til «best i

220 klassen» av alle næringsgrener, men det er fortsatt en lang vei å gå. En stor del av de

221 gjenværende utslippene forsvinner kun om vi får utviklet helt ny teknologi, men de gode

222 nyhetene er at eksisterende teknologi kan hjelpe oss et godt stykke på veien, om vi tar i

223 bruk moderne teknologi kan vi fortsette å kutte utslipp.

Industri

For å fortsatt sikre at forurensere skal betale må vi set til mer effektive løsninger for å skape et rettferdig skattesystem. Alle sektorene som bidrar til klimakrisen, skal være med å betale for løsningen. Å utarbeide en fast pris på utslipp for industrien og næringslivet vil gjøre at alle stiller likt og at alle som forurenser må betale. Den beste løsningen er ofte også insentiver, ved å gi tilskudd rettet mot resirkulering fremfor nyproduksjon kan det offentlig bidra til at utslippene tilknyttet produksjon blir mindre.

Rogaland Unge Høyre vil:

- Utarbeide en fast pris på utslipp for industri og næringsliv
- Gi tilskudd til industri som velger å resirkulere fremfor nyproduksjon
- Jobbe for å erstatte bruk av kull med hydrogen i prosessindustrien
- Sikre at alle industrier har tilgang på fornybare alternativer innen 2050

Landbruksnæring

Av det totale utslippet bidrar jordbruket med 4,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. I disse beregningene er imidlertid ikke produksjon av kunstgjødsel, maskiner, bygninger og andre innsatsvarer som brukes i jordbruket, mens mer produsert i annen sektor, tatt med. Produksjon og bruk av energi som elektrisk kraft og diesel er heller ikke med. Det samme gjelder import av fôr og gjødsel fra utlandet. Karbon kan lagres i form av organisk

245 materiale i jord, men kan også frigjøres fra jorda. Lagring og utslipp av karbon i jord
246 heller ikke med estimatene over utslipp fra jordbruket. For å gå inn i en fornybar framtid
247 må også landbruket bli med, subsidiene må deles ut for å skape et mer areal effektivt
248 landbruk, bruken av sprøytemidler må ned. Flere av redskapene som brukes i forbindelse
249 med landbruket må bli lavutslipps- eller nullutslipps, og alle må gjøre sin del for en
250 grønnere verden.

251

252 Rogaland Unge Høyre vil:

- 253 ☐ Regulere landbrukssubsidiene etter hvor areal effektive og klimavennlige de er
- 254 ☐ Liberalisere GMO-lovgivingen for å forbedre avlingene samt redusere arealbruk og
255 bruken av sprøytemidler
- 256 ☐ Fjerne CO2 avgiften for landbruket
- 257 ☐ Ikke gi fordeler til økologisk landbruk
- 258 ☐ Legge til rette for økt bruk av utslippsfrie og biodrivstoffmaskiner i landbruket
- 259 ☐ Legge til rette for mer bruk av fjernvarme i landbruket
- 260 ☐ Arbeide mot bruk av antibiotika i norsk matproduksjon

261

262

Havindustri

Havbruksnæringen produserer trygg, sunn og god sjømat, og skaper viktige arbeidsplasser og verdier. Norge har oppdrett av laks, regnbueørret og andre arter langs hele kysten og på innlandet. Langsiktig vekst i næringen er avhengig av at belastningen på miljøet holdes innenfor akseptable rammer. Lakselus er stadig et problem og det bør stilles strengere krav til å forhindre dette i oppdrettsanlegg. Selv om rømminger er et lite problem, vil sporing av oppdrettsfisk bidra til å redusere rømmingstallene.

Bare Spania, Italia, Hellas og Frankrike har større utslipp fra cruiseskip enn Norge. Her i landet er utslippene av helseskadelige svoveldioksid fra cruisetrafikken fem ganger høyere enn fra all annen skipstrafikk langs norske kysten. Skipene bidrar ikke bare stort til lokal forurensning med miljø- og menneskefiendtlige gasser, men også med betydelige utslipp av CO₂ og derfor global oppvarming. En mindre kjent konsekvens av utslippene våre er at når CO₂-innholdet i atmosfæren øker, så blir havets surere fordi det binder klimagassen i stort monn. Derfor er tiden inne for strengere krav til både klima og miljø før cruiseskipene får legge til kai i Norge.

Rogaland Unge Høyre vil:

- Stille strengere krav til oppdrettsnæringen for å forhindre lakselus
- Pålegge sporing av laks i oppdrettsanlegg
- Stille strengere krav til avfallshåndtering og kjemikaliebruk i oppdrettsnæringen
- Dele opp de norske havbrukskvotene for fangst av sjømat
- Stille strenge klimakrav til kruskipsnæringen
- Omgjøre drivstoffssubsidiene for fiskeriet til et tilskudd for investering i nullutslippsfartøy

Bygg og anlegg

---

40 prosent av all energi i Norge brukes i bygg. Det er stort potensial for å spare energi. Det har vært en stor utvikling i miljøvennlige og energieffektive bygg de siste årene. Forslag til nye energikrav ligger på passivhusnivå. Det betyr energieffektive byggsom holder på varmen og bruker effektiv teknologi. Som offentlig innkjøper skal kommunen ta miljømessige hensyn ved anskaffelser. Ved å danne et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om energieffektive og klimavennlige løsninger i for- og skissefasen av et byggeprosjekt, kan man etter spørre klimavennlige alternativer fra markedet og stille krav i anbudskonkurranser.

Byggeplasser står for store utslipp fra fossilt brennstoff som diesel og propan. Men bransjener i ferd med å komme opp med nye og mer klimavennlige alternativer. Tett dialog med entreprenør tidlig i prosessen og tydelige krav er nøkkelen til fossil- og utslippsfrie byggeplasser. I tillegg bør det stilles krav om lavutslippsanlegg og miljøtårnsertifisering for bedrifter som står for nye offentlige byggeprosjekter.

Rogaland Unge Høyre vil:

- Innføre passivhusstandard for nye bolighus
- Stille krav om lavutslippsanleggsplasser ved alle offentlige utbygginger
- Arbeide for mer bruk av tre i private og offentlige nybygg
- Stille krav om miljøfyrtårnsertifisering for bedrifter som bygger for offentlig finansierte bygg
- Arbeide for mer bruk av hemp i privat og offentlig nybygg
- Utvide bruk av fjernvarme på nye og eksisterende bygg

314

315

Kapittel 5: Olje og gass

316

317

318

319

320

321

322

323

324324

Aktiviteten på norsk kontinentalsokkel har skapt samfunnet enorme verdier, mye takket være stabile og forutsigbare rammevilkår. Sverdrup-feltet har alene en anslått verdi på 900 milliarder kroner. Letinger startpunktet i verdikjedens som bidrar til velstand og velferd i Norge. Vi har alt å tjene på å beholde stabiliteten og forutsigbarheten vi har i dag. Petroleumsressursen på sokkel tilhører det norske folk. Rammebetingelsene for petroleumsvirksomheten er utviklet gjennom 50 år for å nå målene i petroleumspolitikken. Deerskreddersydd for å fungere over tid, inkludert å være robuste for både høye og lave priser på olje- og gass.

325

Oljeleting

326

327

328

329

330

331331

Letinger startpunktet i verdikjedens som bidrar til velstand og velferd i Norge. Vi har alt å tjene på å beholde stabiliteten og forutsigbarheten vi har i dag. Jevnlig tilgang på nytt leteareal er avgjørende for å videreutvikle vår største næring og opprettholde oljeaktiviteten. Vi er helt avhengige av å finne mer olje og gass, og verden kommer fortsatt til å trenge olje og gass i flere tenkbare scenarioer.

332 Rogaland Unge Høyre vil:

- 334 • Norge bør aktivt gå inn for oljeleting i LoVeSe
- 335 • Norge bør gå aktivt inn for oljeleting Barentshavet sør
- 337 • Åpne flere felt for oljeleting
- 338 • Oppfordre til å bygge oljeriggene i Norge
- 339 • Erkjenne at oljeutvinning på sikt må bygges ned og satses mindre på.

340

341 Fremtidens petroleumsindustri

---

342 Siden første produksjonsår i 1971, har investeringer og aktivitet i oljebransjen økt jevnt, og
343 spesielt de siste ti årene har vi sett en enorm vekst. Nedgangen vi har hørt om den siste
344 tiden er i virkeligheten en markedsjustering som også har forekommet tidligere. Årsaken
345 til at veksten har avtatt den gangen er sammensatt. Det har blant annet sammenheng
346 med nedgang i oljepriser og høyt kostnadsnivå på norske rigger. På tross av dette er
347 ekspertene enige om én ting: Norge vil ha en stor og viktig olje- og gassindustri i mange
348 tiår fremover. For å sikre dette må vi tørre å la markedet bestemme når verden ikke
349 lenger trenger olje og gass, skape nye verdikjeder i industrien og satse bredere enn noen
350 gang tidligere.

351

352 Rogaland Unge Høyre vil:

- 353   • Øke produksjon og eksport av LNG
- 354   • Norge bør strebe etter å bli en av hovedleverandørene for gass i Vest-Europa.
- 355   • Norge bør satse på utvinning av flybensin
- 356   • At markedet og etterspørsel skal regulere Norges oljeproduksjon, ikke politiske vedtak
- 357   • Norge bør satse på mer oljeboring i utlandet
- 358   • Legge til rette for at flytende naturgass(LNG) kan brukes i en overgangsperiode, som et mer miljøvennlig drivstoff, gjennom avgiftsfritak på den nasjonale CO2-avgiften.

359 Grønnere energi

---

360 Hvis vi skal klare å kutte utslippen på norsk sokkel må vi elektrifisere plattformene ute

361 på feltene. Samtidig kan det fremstå som noe paradoksalt ettersom mye avgass som

362 utvinnes, brukes til å produsere kraftig gasskraftverk i landene Norge selger gass til, vil

363 dette gi utslippskutt på Norsk sokkel.

364

365 Teknologi fra olje- og gass sektoren i Norge brukes til overvåking av hjertepasienter og

366 finanstransaksjoner, til feltsykehus og ladning av elbiler, til fjernstyrte roboter som vasker

367 fiskemerder og til utforskning av planeten Mars. Tidevannsmøller bruker

368 undervannsteknologi utviklet av olje- og gassnæringen, og at dyp termisk varme- og

369 kraftproduksjon bruker teknologi fra samme sted. Petroleumsindustrien fortsetter å være

370 en stor bidragsyter på ny grønn teknologi. Skal vi klare å finne løsninger på klima og

371 miljøutfordringer så trenger vi mer grønn teknologi ikke mindre, dette skal oljeindustrien

372 bidra med.

373

374 Rogaland Unge Høyre vil:

- 375 - Være positiv til en grønnere omstilling i oljenæringen
- 376 - Elektrifisere norsk sokkel
- 377 - Norge bør jobbe for å bli verdensledende innen miljøvennlige petroleum kjemikalier
- 378 - Jobbe for utslippsfri leverandørtjeneste til petroleumsnæringen
- 379 - Gi skattefradrag til petroleumsbedrifter som investerer i grønn teknologi og energi

380

381

382 Økonomi

---

383 Petroleumsskatten er utformet for å sikre fellesskapet en høy andel av de ekstraordinære
384 inntekten på sokkelen, samtidig som det ikke hindrer lønnsomme prosjekter. Derfor
385 betaler selskapene 78 prosent skatt av sine overskudd, mens øvrige næringsliv betaler 22
386 prosent. Den høye skattesatsen betyr at staten tar en stor del av både inntekter og
387 kostnader. Det gjelder tilfeller der utbygging og leting går dårligere enn planlagt og det
388 gjelder dersom kostnadene blir lavere enn selskapene la til grunn før utbygging. Uten
389 fradrag for kostnader vil lønnsom leting og utbygging hindres og skatteinntektene
390 reduseres.

391391

Rogaland Unge Høyre vil:

- Gifritakforeiendomsskattfor debedriftenesomønskeråstartemed petroleumsvirksomhet
- Bevare skatteregimet for petroleumsindustrien
- Videreføre leterefunsjonsordningen
- Sikre konkurransedyktighet på norsk sokkel

Utvikling og utdanning

Vier inne i en tid hvor klimaproblemet og karbonutslipp er høyt på den politiske agendaen, og det jobbes iherdig med å redusere karbonavtrykket globalt. På samme tid øker velstanden i folkerike land i den ikke-vestlige verden og det globale energiforbruket fortsetter å vokse. Det er utfordrende å møte det økende energibehovet. Derfor trenger vi en robust petroleumsindustri, en industri som er avhengig av fortsatt mer kompetanse og flere dyktige hender i arbeid.

Det overordnede målet med Olje for utvikling og bistand gjennom kunnskap om forvaltning er å redusere fattigdom gjennom økonomisk, miljømessig og sosialt ansvarlig forvaltning av petroleumsressurser. Hovedtilnærmingen i Olje for utvikling-programmet er kapasitetsutvikling gjennom langsiktig institusjonssamarbeid. For at staten skal forvalte petroleumsressursene til beste for befolkningen er det imidlertid en forutsetning at befolkningen har mulighet til å holde myndighetene ansvarlig. I dette øyemed er støttet til sivil samfunn spesielt viktig.

416 Rogaland Unge Høyre vil:

- 419 • Fortsette satsningen på å utdanne petroleumsingeniører
- 420 • Sikreskoleplassene for brønntechnik, TIP, kjemiprosess og laboratoriefag
- 421 tilknyttet petroleumsutdanning
- 422 • Fortsatt støtte olje for utvikling
- 423 • Bruke kunnskapen om forvaltning av petroleumsressurser aktivt som bistand

424

425 Kapittel 6: Offentlig sektor

426 Statlig og kommunal klimainnsats

427 I Norge står offentlig sektor for innkjøp for opptil 500 milliarder kroner årlig. Offentlig
428 sektor bidrar til mye av de norske klimagassutslippene. De offentlige aktørene med sine
429 økonomiske muskler har stor makt som oppdragsgiver i markedet, at de bruker makten
430 riktig med hensyn til bærekraftigheters sentralt for å få redusert klimagassutslippene. Vi
431 mener at det må stilles strengere krav til klimavennlige løsninger og minimering av
432 klimabelastning ved offentlige anskaffelser. Å innføre bilfrie dager viser seg å ikke være
433 ensærlig effektiv løsning, men det må heller fokuseres på å styrke klimaberedskapen i
434 Norge.

435

436 Rogaland Unge Høyre vil:

- 437 • Stille strengere krav til klimavennlige løsninger og minimeringen av klima- og
- 438 miljøbelastning ved offentlige anskaffelser
- 439 • Ikke innføre bilfrie dager
- 440 • Styrke klima og miljøberedskapen i Norge

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452452

453

- 454

455

456

457

458458

459

460

461

462

463

464

465 deskaluavhengig om det går å etablere busseller ikke. Et større nettverk av hurtiglade stasjoner
466 for elbiler vil også gjøre det mer gunstig for drosjeselskapene å tilby utslippsfri
467 alternativer til fossildrevne biler. Med hurtiglade stasjoner på plass burde staten stille krav
468 om utslippsfrie alternativer med utdeling av alle drosjeløyver.

469469

470 **Rogaland Unge Høyre vil:**

471 ☐ Når det offentlige går til innkjøp av nye kjøretøy skal majoriteten være
472 utslippsfrie.

473 ☐ Stille krav til nullutslippsstandard i kollektivtransport i alle nye buss- og
474 ferje anbud.

475 ☐ Støtte videre utbygging for energistasjoner med hurtiglading

476 ☐ Stille krav til at alle drosjeselskap skal tilby et utslippsfritt alternativ

479 Distrikt

---

480 Det er viktig å tilrettelegge for pendling til og fra distriktene med kollektivtransport, men
481 det er flere områder i landet hvor en er helt avhengig av personbil for å forflytte seg. På
482 disse steden må det tilrettelegges mer for at personbil skal kunne kombineres med
483 kollektivt på en smidig måte.

484

485 Rogaland Unge Høyre vil:

- 486 • Sørge for pendleparkering ved innfartsårene til storbyene og sikre smidig
487 overgang fra bil til kollektivtransport
- 488 • Forbedre kollektivtransportmulighetene ut i distriktene

489

490 Kapittel 7: Transport

491 Transportsektoren er en stor næringsområde og har et av de største CO₂-utslippene i ikke-
492 kvotepliktig sektor og står for om lag en fjerdedel av norske klimagassutslipp. Utslippene
493 fra transporter derforen av Norges største klimautfordringer. Utslippene kommer fra
494 personbiler, næringstransport, fly, samt sjøfart. Det trenges nye løsninger, elektrifisering
495 av skipsfart, jernbanestrekninger og ellers videre tilrettelegging for bruk av biler i hele
496 landet.

497

498 Veitransport

---

499 Det finnes gode løsninger for å redusere utslippene fra veitransport. En vellykket
500 elbilpolitikk har medført en stor elektrifisering av bilparken. En høy andel av nybilsalget er
501 nullutslippsbiler. Rogaland Unge Høyre mener at det er avgjørende med en videre utvikling
502 av elbilpolitikk gjennom styring av hurtiglade stasjoner og ladeanlegg på offentlige
503 parkeringsanlegg. En annen ting vi må videre utvikle oss på er å forbedre nettilgangen på
504 alle norske veier. Vi har en dårlig nettilgang og denne må forbedres både for de som
505 bruker veiene som arbeidssted, men også for trafiksikkerheten.

506506

507 Rogaland Unge Høyre vil:

- 508 ☐ Fjerne piggdekkavgiften i alle norske kommuner
- 509 ☐ Sikre makshalvpris for nullutslippsbiler i bomstasjoner, ferger og parkering til
- 510 konkurransedyktighet oppnår uten kompenserende tiltak.
- 511 ☐ Legge til rette for flere hurtiglade stasjoner i hele landet, spesielt langs
- 512 riksvegene.
- 513 ☐ Bygge ut ladeanlegg på offentlig parkeringsanlegg
- 514 ☐ Forbedre nettilgang på alle norske veier for å sikre bedre trafiksikkerhet for
- 515 elbiler
- 516 ☐ Bygge tunnel fra Kristiansand til Hirtshals, Danmark i samarbeid med Danmark

517517

518

519 Varetransport

---

520 I dagens næringsliv er det et stort behov for å erstatte dagens bensin- og dieseldrevne
521 kjøretøy i næringslivet med nullutslippskjøretøy. Rogaland Unge Høyre vil videreføre
522 elbilfordelene for varebiler og tungtransporten lengre enn personbilene. Vi vil jobbe for å
523 beholde ordningene for nullutslippsbiler i næringslivet. I tillegg vil vi ha en elektrifisering
524 av skipsfarten. Man bør se på autonome, utslippsfrie og elektriske fartøysom kan være
525 med på å gjøre skipsfarten både grønnere og mer fremtidsrettet.

526

527 Rogaland Unge Høyre vil:

- 528 • Beholde avgiftsfritaket og firmabilfordelen for nullutslippsbiler i næringslivet.
- 529 • Videreføre elbilfordelene for varebiler og tungtransporten lengre enn for
530 personbilene.
- 531 • Arbeide for elektrifisering av skipsfarten

532

533 Kollektivtransport

---

534 Kollektivtransporten er sammen med gang og sykkelveier løsningen på kø, parkerings og
535 miljøproblemer i byene. Nå er det på tide å styrke kollektivsatsingen i landet og fjerne mva
536 på hele transporten. Målet er å ha nullutslippskjøretøy i kollektivtransporten og at norske
537 jernbanestrekninger er utslippsfrie. I tillegg til å ha utslippsfrie jernbanestrekninger så
538 bør det prioriteres nyestrekninger som f.eks. mellom Oljehovedstaden Stavanger og
539 Bergen.

540

541 Rogaland Unge Høyre vil:

- 542
- Prioritere utbygging av nye jernbanestrekninger
  - 543 • Fjerne mer verdi avgift på kollektivtransport
  - 544 • Forbedre kvaliteten på togstrekningene mellom Bergen-Oslo, Trondheim-Oslo og Stavanger-Oslo
  - 545 • Tilby hjem jobb hjem til alle som er offentlig ansatt

546

547 Kapittel 8: Plast og mat

548 Plast

---

549 Plastforsøpling utgjør en av de største miljøutfordringene for verden i dag. 300 tonn plast
550 produseres hvert år og kun halvparten av det benyttes mer enn én gang. Mye av plasten vi
551 tar i bruk i dag havner i naturen. Plast i naturen skader dyr og fugler på land og fisken i
552 havet. Det tar flere hundre år før plasten i havet brytes ned, og da kun ned til mikroplast.
553 Dyr drukner og sulter som et resultat av plastforsøpling. På land blir både dyr og
554 menneskers liv sterkt påvirket av forsøplingen. Vi har et ansvar for å ta vare på naturen
555 og det som lever i den.

556

557 Rogaland Unge Høyre vil:

- 558
- Fase ut plast som emballasje mot 2030
- 559
- Jobbe for å redusere unødvendig plast som er en del av emballasje
- 560
- Innføre tydelig merking av plasttyper, som inkluderer symboler som er letteste.
- 561
- Fase ut plast innen 2050.
- 562
- Jobbe for at klær, leker og andre produkter og emballasjer skal være
- 563
- klimavennlige.
- 564
- Stille krav om resirkulerte gummigranulat på kunstgressbaner
- 565
- Stille krav om at alle pantemaskiner skal ta imot alle flasker for resirkulering, uavhengig av hvilket land de kommer fra og om de er omfattet av panteordningen eller ikke.

566 **Mat**

---

567 I Norge kaster vi årlig 355 000 tonn spiselig mat fra matindustrien, dagligvarehandel og i

568 husholdninger. I Norge er vi på god vei med å kutte ned på matsvinnet vårt. Fra 2015 til

569 2018 kuttet den norske matindustri, grossist og dagligvarekjeder matsvinnet med 12%. Selv

570 om vier på god vei er det fortsatt mye som kastes. Vi må legge til rette for at den norske

571 matindustrien og norske husholdninger skal kaste enda mindre mat.

572572

573 Rogaland Unge Høyre vil:

- 574
- Det offentligemå ta et stort ansvar for kildesortering.
- 575
- Nullvisjon om matsvinn
- 576
- Oppfordre til gårdsutsalg av avviksvarer
- 577
- Støtte organisasjoner og bedrifter som reduserer matsvinn

578

Kapittel 9: Natur og miljø:

Althengersammen med alt. Sjelden har uttrykket slik gyldighet som når det gjelder balansen i naturen. At ett lite insekt blir borte for godt kan ha alvorlige konsekvenser for hele økosystemer, og isårbare områder kan den minste menneskelige påvirkning endre alt.

Naturen slik vi kjenner den er ingens selvfølge. Mange steder i hele verden er naturen truet. I Norge er omkring tusen arter kritisk eller sterkt truet. Hva ringvirkningene blir for andre arter og for leveområdene deres dersom de forsvinner, vet vi ikke. Vi er avhengige av fornuftig forvaltning og god naturpolitikk, både i Norge og i resten av verden. Vi trenger lover, regler og modige politikere som sørger for at presset på sårbare natur og miljø ikke blir for stort.

Naturvern

At naturen forandrer seg er normalt. Økosystemer forandres og enkelte arter dør ut, mens nye kommer til gjennom evolusjonen. Dette er naturlige prosesser som foregår over svært lang tid. Men dagens artsutrydding skjer trolig minst tusen ganger raskere enn naturlig. Selv om vi trenger en fornuftig naturforvaltning, betyr ikke det at vi ikke skal høste av og bruke naturen. En rik og variert natur gir oss verdifulle gode som mat, vann, medisiner, bygningsmaterialer, klær, trygghet, helse og ny teknologi. Kulturlandskaper og så en del av vår naturarv og må vernes om. Derfor bør minsten femtedel av Norsk natur vernes og nye vindmølleprosjekter på land bør hindres for å ta vare på naturen og miljøet.

602 **Rogaland Unge Høyre vil:**

- 603   • Ikke forby vindmøller til lands.
- 604   • Verne minst 20% av norsk natur
- 605   • Jobbe for å redusere utbygging av dyrkbar mark
- 606   • Legge til rette for flere bier i byene og i distriktene gjennom aktiv forplantning
- 607   • Aktiv treplanting
- 608

609 **Nordområdene**

---

610 Svalbardspolare klima, unikedyreliv, villenatur og gamle gruvelandsbyer har fascineret

611 reisende i mange år. På Svalbard kan vise isbreene smelter, allikevel er det fortsatt

612 kullproduksjon på Svalbard idag. Kulleren av den minst energieffektive løsningen vi har.

613 Det er ingent vi vil at som en foregangs nasjon for klima og miljøvennlige løsninger bør

614 Norge stå frem som et godt eksempel å stoppe kullproduksjon på Svalbard.

615615

616 **Rogaland Unge Høyre vil:**

- 617   • Jobbe for stenging av all kullproduksjon på Svalbard
- 618   • Reforhandle Svalbard traktaten med hensyn om å forbedre klima og
- 619   miljøforholdene på Svalbard
- 620   • Legge til rette for mer bærekraftig og fornybar industri i nordområdene
- 621   • Sikre at deler av inntekt fra ikke fornybare kilder i nordområdene går til utvikling av
- 622   nye fornybare og bærekraftige industrier i nordområdene
- 623

624 Regnskog

---

625 Regnskogen gir liv til millioner av mennesker og kanskje så mye som 80 prosent av
626 landjordas dyre- og plantearter. Likevel blir den ødelagt i et vanvittig tempo.
627 Konsekvensene er katastrofale. Det har tatt mennesker drøyt 70 år å ødelegge halvparten 628 av det
skattkammeret kloden har brukt nærmere 100 millioner år på å bygge opp. Det er 629 ikke for sent å gjøre noe, det
er en stor oppgave å skulle redde regnskogen, men det er 630 slett ikke håpløst. Å forby palmeolje, stoppe hoggingen
og sikre urbefolkningen rettigheter 631 til regnskogen for å hindre videre avskoging i fremtiden.

632

633 Rogaland Unge Høyre vil:

- 634 • Forby bruk av palmeolje
- 635 • Jobbe for å bevare regnskogen
- 636 • Norgeskalta ansvar for å kjøpe regnskog for å selge til urbefolkning med
- 637 festeavtale om at de ikke kan videreselge til avskoging

638

639 Artsmangfold

---

640 Naturen blir mer produktiv og robust når arts mangfoldet er intakt. Naturen består av et 641 samspill
mellom artene, hvor de fleste arter påvirker andre arter i ulike næringskjeder og 642 komplekse kretsløp. Arter har
ulike funksjoner, slik som å pollinere, fikse nitrogen, spre 643 frø, bryte ned organisk materiale, blande jorda,
spise andre arter og å produsere

644 biomasse. Hver og én spiller sin rolle. Aldersvariasjon på trær, og mangfold av ulike
645 treslag påvirker hva slags fugler som hekker i skogen. Omskogen blir ensartet med kun 646 trær i
samme alder og treslag, som hogges likt, påvirkes også insektlivet, antall sopper 647 som også fungerer som
nedbrytere og antall mose- og lavarter. Vi må ta vare på artene vi 648 har i Norge.

649

650 Ulvesonen ble vedtatt med hensikt å bevare en bærekraftig ulvestamme i Norge. Videre
651 har vi sett at det har hatt store konsekvenser for næringsgrunnlag og livskvalitet i de

652 områdene det ble bestemt at ulven skulle få oppholde seg på. For de som utsettes for ulv 653 handler ikke dette
først og fremst om å skyte ulv, men om hvordan man skal forvalte den 654 ulven vi har. For vi har sett det flere
ganger; sau og ulv går dårlig overens.

655

656 **Rogaland Unge Høyre vil:**

- 657
- Jobbe for å bevare arts mangfoldet i Norge
  - 658 • Beholde ulvesonen og ikke åpne for aktiv felling av ulv.
  - 659 • Flytte truede arter til nye naturområder som sikrer artens levedyktighet
  - 660 • Botaniske hager og dyrehager skal kunne brukes for å redde arts mangfoldet

661

662 **Lavutslippssamfunnet**

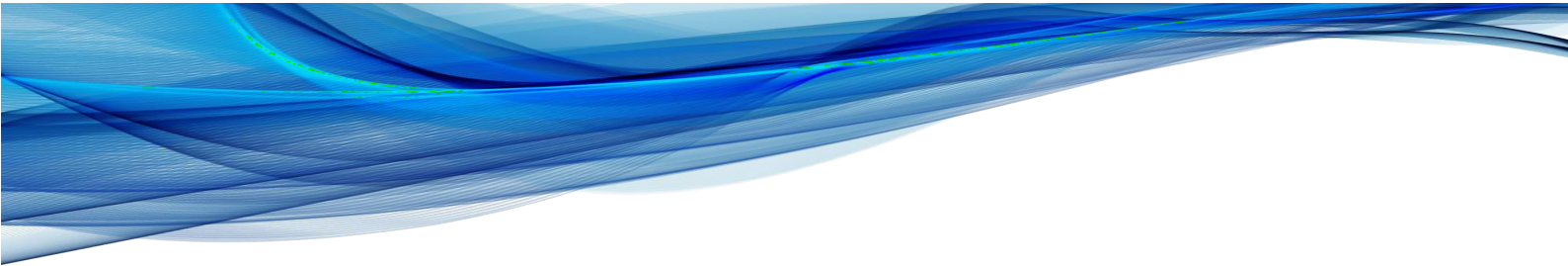
---

663 Utslippene øker og klimaendringene akselererer. Med Paris-avtalen kan vi vente oss en
664 stadig strammere klimapolitikk. Ny teknologi utfordrer eksisterende produkter og
665 forretningsmodeller. Samtidig ser vi at klimaendringer fører til mer ekstremvær, noe som
666 igjen fører til store materielle skader.

667

668 Summen av dette er klimarisiko som norske bedrifter allerede nå står overfor, og 669 som må
håndteres om man ønsker lønnsomhet og vekst i en verden som på kort tid skal 670 omstille stilet
lavutslippssamfunn. Rogaland Unge Høyre setter derfor klare mål om når 671 og hvor mye som kreves for å bli et
lavutslippssamfunn.

672

673 Rogaland Unge Høyre vil:

674 - Kutte de norske CO₂ utslippene med 40% innen 2030 og 95% innen 2050

675

